

عزالدین ابن ابی الحدید معتزلی

(۶۵۶ - ۵۶۸ مہشیدی)

شرح موج البلاغہ

تلخیص و ترجمہ

محمود رضا افتخارزادہ

مؤسسة انتشارات مدبر

نام کتاب	:	شرح نهج البلاغه جلد سوم
مؤلف	:	ابن ابی الحدید معتزلی
تلیخیص و ترجمه	:	دکتر محمود رضا افتخارزاده
سر	:	مؤسسه انتشارات مدبر
ناظر پ	:	اردلان خوشبخت مروی
تیراژ	:	وزیری جلد سوم ۷۷۶ صفحه جمع سه جلد ۲۴۷۲ صفحه ۱۱۰۰ دوره دورنگ
نوبت چاپ	:	اول ۱۳۹۳ خورشیدی - ۱۴۳۶ هجری
حروفچینی	:	مهدی فیروزخانی
صفحه بندی	:	والحسن و حسن فیروزخانی
لیتوگرافی	:	مؤسسه انتشارات مدبر
چاپ	:	شیوه
قیمت دوره ۳ جلدی	:	۱۵۰ هزار تومان

این اثر مشمول حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ می باشد، هر نوع استفاده تجاری و بازرگانی از این کتاب (نهج البلاغه) اعم از بازنویسی، خلاصه نویسی، ضبط کامپیوتری، الکترونیکی لوح فشرده (CD) شبکه اطلاع رسانی، انواع بزرگ راههای اطلاع رسانی، اینترنات، ترجمه و برگردان به هر یک از زبانهای زنده دنیا و... هر نوع تکثیر کلا و جزء بدون موافقت کتبی و مکتوب ممنوع و قابل تعقیب قانونی می باشد.

پست الکترونیک: info@modabber-co.ir - صندوق پستی: ۱۵۸۷۵/۶۱۵۵

افتخارزاده، محمود، ۱۳۳۳ - نهج البلاغه، فارسی، برگزیده، شرح، نهج البلاغه، ترجمه محمودرضا افتخارزاده - تهران: مدبر، ۱۳۹۲ - ج. - مؤسسه انتشارات مدبر؛ ۱۱۵، دی ۱۴۰۰، هزار تومان. دوره: 978-964-6631-84-7 ج. ۱: 978-964-6631-81-6 ج. ۲: 978-964-6631-82-3 ج. ۳: 978-964-6631-83-0
فیبا - فارسی - غربی - علی بن ابی طالب علیه السلام، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. - - کلیات - علی بن ابی طالب علیه السلام، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. - - نامه ها - علی بن ابی طالب علیه السلام، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. - - خطبه ها - علی بن ابی طالب علیه السلام، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. - - نهج البلاغه - تفسیر شریف رضی محمدحسین، ۳۵۹ - ۴۰۶ ق.، گردآورنده - سید رضی، ۱۹۳۶ - ۱۹۸۶ م. Subhi - علی بن ابی طالب علیه السلام، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. نهج البلاغه، شرح - ۱۳۸۹، ۶۱۶ الف / ۰۴۲۴ / BP 38 - ۲۲۵۳۶۰۴ - ۲۹۷/۹۵۱۵

ISBN : 978-964-6631-83-0

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۶۶۳۱-۸۳-۰

ISBN : 978-964-6631-84-7

مشترک: ۹۷۸-۹۶۴-۶۶۳۱-۸۴-۷

این کتاب با حمایت معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی چاپ شده است.

فهرست جلد ۳

نامۀ ۵۴	از نامۀ آن حضرت علیه السلام	۱۷۴۱
نامۀ ۵۵	از نامۀ آن حضرت علیه السلام	۱۷۴۴
نامۀ ۵۶	از وصیت نامۀ آن حضرت علیه السلام	۱۷۴۵
نامۀ ۵۷	از نامۀ آن حضرت علیه السلام	۱۷۴۶
نامۀ ۵۸	از نامۀ آن حضرت علیه السلام	۱۷۴۹
نامۀ ۵۹	از نامۀ آن حضرت علیه السلام	۱۷۵۲
نامۀ ۶۰	از نامۀ آن حضرت علیه السلام	۱۷۵۴
نامۀ ۶۱	از نامۀ آن حضرت علیه السلام	۱۷۵۶
نامۀ ۶۲	از نامۀ آن حضرت علیه السلام	۱۷۵۹
نامۀ ۶۳	از نامۀ آن حضرت علیه السلام	۱۷۶۵
نامۀ ۶۴	از نامۀ آن حضرت علیه السلام	۱۷۷۱

نامه ۶۵

۱۷۷۷..... از نامه آن حضرت علیه السلام

نامه ۶۶

۱۷۸۲..... از نامه آن حضرت علیه السلام

نامه ۶۷

۱۷۸۴..... از نامه آن حضرت علیه السلام

نامه ۶۸

۱۷۸۶..... از نامه آن حضرت علیه السلام

نامه ۶۹

۱۷۹۷..... از نامه آن حضرت علیه السلام

نامه ۷۰

۱۸۰۰..... از نامه آن حضرت علیه السلام

نامه ۷۱

۱۸۰۲..... از نامه آن حضرت علیه السلام

نامه ۷۲

۱۸۰۳..... از نامه آن حضرت علیه السلام

نامه ۷۳

۱۸۰۵..... از نامه آن حضرت علیه السلام

نامه ۷۴

۱۸۰۹..... از پیمان نامه آن حضرت علیه السلام

نامه ۷۵

۱۸۱۱..... از نامه آن حضرت علیه السلام

نامه ۷۶

۱۸۱۲..... از وصیت نامه آن حضرت علیه السلام

نامه ۷۷

۱۸۱۳..... از وصیت آن حضرت علیه السلام

نامه ۷۸

۱۸۱۵..... از نامه آن حضرت علیه السلام

نامه ۷۹

۱۸۱۷..... از نامه آن حضرت علیه السلام

حکمت ۱

۱۸۲۰..... حضرت علیه السلام فرمود:

حکمت ۲

۱۸۲۲..... حضرت علیه السلام فرمود:

حکمت ۳

۱۸۲۴..... حضرت علیه السلام فرمود:

حکمت ۴

۱۸۲۵..... حضرت علیه السلام فرمود:

حکمت ۵

۱۸۲۶..... حضرت علیه السلام فرمود:

حکمت ۶

۱۸۲۷..... حضرت علیه السلام فرمود:

حکمت ۷

۱۸۲۸..... حضرت علیه السلام فرمود:

حکمت ۸

۱۸۲۹..... حضرت علیه السلام فرمود:

حکمت ۹

۱۸۳۰..... حضرت علیه السلام فرمود:

حکمت ۱۰

۱۸۳۱..... حضرت علیه السلام فرمود:

حکمت ۱۱

۱۸۳۲..... حضرت علیه السلام فرمود:

حکمت ۱۲

۱۸۳۳..... حضرت علیه السلام فرمود:

حکمت ۱۳

۱۸۳۴..... حضرت علیه السلام فرمود:

حکمت ۱۴	
۱۸۳۵.....	حضرت علیؓ فرمود:
حکمت ۱۵	
۱۸۳۶.....	حضرت علیؓ فرمود:
حکمت ۱۶	
۱۸۳۷.....	حضرت علیؓ فرمود:
حکمت ۱۷	
۱۸۴۰.....	حضرت علیؓ فرمود:
حکمت ۱۸	
۱۸۴۱.....	حضرت علیؓ فرمود:
حکمت ۱۹	
۱۸۴۳.....	حضرت علیؓ فرمود:
حکمت ۲۰	
۱۸۴۵.....	حضرت علیؓ فرمود:
حکمت ۲۱	
۱۸۴۷.....	حضرت علیؓ فرمود:
حکمت ۲۲	
۱۸۴۸.....	حضرت علیؓ فرمود:
حکمت ۲۳	
۱۸۵۰.....	حضرت علیؓ فرمود:
حکمت ۲۴	
۱۸۵۱.....	حضرت علیؓ فرمود:
حکمت ۲۵	
۱۸۵۲.....	حضرت علیؓ فرمود:
حکمت ۲۶	
۱۸۵۳.....	حضرت علیؓ فرمود:
حکمت ۲۷	
۱۸۵۴.....	حضرت علیؓ فرمود:

حکمت ۲۸

۱۸۵۵ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۲۹

۱۸۵۶ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۳۰

۱۸۵۷ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۳۱

۱۸۶۰ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۳۲

۱۸۶۲ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۳۳

۱۸۶۳ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۳۴

۱۸۶۴ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۳۵

۱۸۶۵ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۳۶

۱۸۶۶ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۳۷

۱۸۶۷ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۳۸

۱۸۶۸ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۳۹

..... حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۴۰

۱۸۷۲ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۴۱

۱۸۷۴ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۴۲

۱۸۷۶ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۴۳

۱۸۷۷ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۴۴

۱۸۷۹ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۴۵

۱۸۸۰ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۴۶

۱۸۸۲ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۴۷

۱۸۸۴ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۴۸

۱۸۸۵ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۴۹

۱۸۸۶ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۵۰

۱۸۸۷ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۵۱

۱۸۸۸ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۵۲

۱۸۸۹ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۵۳

۱۸۹۰ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۵۴

۱۸۹۱ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۵۵

۱۸۹۲ حضرت علیؑ فرمود:

۱۹۰۸ حضرت علیؑ فرمود:

سکت ۶۹

۱۹۰۹ حضرت علیؑ فرمود:

سکت ۷۰

۱۹۱۰ حضرت علیؑ فرمود:

سکت ۷۱

۱۹۱۱ حضرت علیؑ فرمود:

سکت ۷۲

۱۹۱۲ حضرت علیؑ فرمود:

سکت ۷۳

۱۹۱۳ حضرت علیؑ فرمود:

سکت ۷۴

۱۹۱۴ حضرت علیؑ فرمود:

سکت ۷۵

۱۹۱۵ حضرت علیؑ فرمود:

سکت ۷۶

۱۹۱۶ حضرت علیؑ فرمود:

سکت ۷۷

۱۹۱۷ حضرت علیؑ فرمود:

سکت ۷۸

۱۹۱۸ حضرت علیؑ فرمود:

سکت ۷۹

۱۹۱۹ حضرت علیؑ فرمود:

سکت ۸۰

۱۹۲۰ حضرت علیؑ فرمود:

سکت ۸۱

۱۹۲۱ حضرت علیؑ فرمود:

سکت ۸۲

۱۹۰۸.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۷۰
۱۹۰۹.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۷۱
۱۹۱۰.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۷۲
۱۹۱۱.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۷۳
۱۹۱۲.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۷۴
۱۹۱۳.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۷۵
۱۹۱۴.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۷۶
۱۹۱۷.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۷۷
۱۹۲۰.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۷۸
۱۹۲۱.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۷۹
۱۹۲۲.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۸۰
۱۹۲۳.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۸۱
۱۹۲۵.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۸۲
۱۹۲۷.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۸۳

۱۹۲۸.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۸۴
۱۹۲۹.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۸۵
۱۹۳۰.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۸۶
۱۹۳۲.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۸۷
۱۹۳۴.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۸۸
۱۹۳۵.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۸۹
۱۹۳۶.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۹۰
۱۹۳۷.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۹۱
۱۹۳۸.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۹۲
۱۹۴۰.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۹۳
۱۹۴۱.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۹۴
۱۹۴۲.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۹۵
۱۹۴۳.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۹۶
۱۹۴۵.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۹۷
۱۹۴۸.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۹۸

۱۹۴۹.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۹۸
۱۹۵۰.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۹۹
۱۹۵۱.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۱۰۰
۱۹۵۲.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۱۰۱
۱۹۵۳.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۱۰۲
۱۹۵۵.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۱۰۳
۱۹۵۷.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۱۰۴
۱۹۵۸.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۱۰۵
۱۹۵۹.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۱۰۶
۱۹۶۰.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۱۰۷
۱۹۶۲.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۱۰۸
۱۹۶۳.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۱۰۹
۱۹۶۴.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۱۱۰
۱۹۶۵.....	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۱۱۱

..... ۱۹۶۶	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۱۱۲
..... ۱۹۶۸	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۱۱۳
..... ۱۹۷۰	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۱۱۴
..... ۱۹۷۱	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۱۱۵
..... ۱۹۷۲	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۱۱۶
..... ۱۹۷۳	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۱۱۷
..... ۱۹۷۵	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۱۱۸
..... ۱۹۷۶	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۱۱۹
..... ۱۹۷۸	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۱۲۰
..... ۱۹۷۹	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۱۲۱
..... ۱۹۸۰	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۱۲۲
..... ۱۹۸۱	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۱۲۳
..... ۱۹۸۳	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۱۲۴
..... ۱۹۸۴	حضرت علیؑ فرمود:	حکمت ۱۲۵

۱۲۶ حکمت	
۱۹۸۶	حضرت علی (ع) فرمود:
۱۲۷ حکمت	
۱۹۸۷	حضرت علی (ع) فرمود:
۱۲۸ حکمت	
۱۹۸۸	حضرت علی (ع) فرمود:
۱۲۹ حکمت	
۱۹۸۹	حضرت علی (ع) فرمود:
۱۳۰ حکمت	
۱۹۹۱	حضرت علی (ع) فرمود:
۱۳۱ حکمت	
۱۹۹۳	حضرت علی (ع) فرمود:
۱۳۲ حکمت	
۱۹۹۵	حضرت علی (ع) فرمود:
۱۳۳ حکمت	
۱۹۹۶	حضرت علی (ع) فرمود:
۱۳۴ حکمت	
۱۹۹۷	حضرت علی (ع) فرمود:
۱۳۵ حکمت	
۱۹۹۹	حضرت علی (ع) فرمود:
۱۳۶ حکمت	
۲۰۰۱	حضرت علی (ع) فرمود:
۱۳۷ حکمت	
۲۰۰۲	حضرت علی (ع) فرمود:
۱۳۸ حکمت	
۲۰۰۳	حضرت علی (ع) فرمود:
۱۳۹ حکمت	
۲۰۰۴	حضرت علی (ع) فرمود:

حکمت ۱۴۰

حضرت علیؑ فرمود: ۲۰۰۵

حکمت ۱۴۱

حضرت علیؑ فرمود: ۲۰۰۶

حکمت ۱۴۲

حضرت علیؑ فرمود: ۲۰۰۷

حکمت ۱۴۳

حضرت علیؑ فرمود: ۲۰۰۸

حکمت ۱۴۴

حضرت علیؑ فرمود: ۲۰۰۹

حکمت ۱۴۵

حضرت علیؑ فرمود: ۲۰۱۰

حکمت ۱۴۶

حضرت علیؑ فرمود: ۲۰۱۱

حکمت ۱۴۷

حضرت علیؑ فرمود: ۲۰۱۲

حکمت ۱۴۸

حضرت علیؑ فرمود: ۲۰۱۶

حکمت ۱۴۹

حضرت علیؑ فرمود: ۲۰۱۷

حکمت ۱۵۰

حضرت علیؑ فرمود: ۲۰۱۸

حکمت ۱۵۱

حضرت علیؑ فرمود: ۲۰۱۹

حکمت ۱۵۲

حضرت علیؑ فرمود: ۲۰۲۳

حکمت ۱۵۳

حضرت علیؑ فرمود: ۲۰۲۴

حکمت ۱۵۴

حضرت علیؑ فرمود: ۲۰۲۵

حکمت ۱۵۵

حضرت علیؑ فرمود: ۲۰۲۶

حکمت ۱۵۶

حضرت علیؑ فرمود: ۲۰۲۷

حکمت ۱۵۷

حضرت علیؑ فرمود: ۲۰۲۹

حکمت ۱۵۸

حضرت علیؑ فرمود: ۲۰۳۰

حکمت ۱۵۹

حضرت علیؑ فرمود: ۲۰۳۱

حکمت ۱۶۰

حضرت علیؑ فرمود: ۲۰۳۲

حکمت ۱۶۱

حضرت علیؑ فرمود: ۲۰۳۳

حکمت ۱۶۲

حضرت علیؑ فرمود: ۲۰۳۴

حکمت ۱۶۳

حضرت علیؑ فرمود: ۲۰۳۵

حکمت ۱۶۴

حضرت علیؑ فرمود: ۲۰۳۶

حکمت ۱۶۵

حضرت علیؑ فرمود: ۲۰۳۷

حکمت ۱۶۶

حضرت علیؑ فرمود: ۲۰۳۸

حکمت ۱۶۷

حضرت علیؑ فرمود: ۲۰۴۰

۲۰۴۱	حکمت ۱۶۸	حضرت علیؑ فرمود:
۲۰۴۲	حکمت ۱۶۹	حضرت علیؑ فرمود:
۲۰۴۳	حکمت ۱۷۰	حضرت علیؑ فرمود:
۲۰۴۴	حکمت ۱۷۱	حضرت علیؑ فرمود:
۲۰۴۵	حکمت ۱۷۲	حضرت علیؑ فرمود:
۲۰۴۶	حکمت ۱۷۳	حضرت علیؑ فرمود:
۲۰۴۷	حکمت ۱۷۴	حضرت علیؑ فرمود:
۲۰۴۸	حکمت ۱۷۵	حضرت علیؑ فرمود:
۲۰۴۹	حکمت ۱۷۶	حضرت علیؑ فرمود:
۲۰۵۰	حکمت ۱۷۷	حضرت علیؑ فرمود:
۲۰۵۱	حکمت ۱۷۸	حضرت علیؑ فرمود:
۲۰۵۲	حکمت ۱۷۹	حضرت علیؑ فرمود:
۲۰۵۳	حکمت ۱۸۰	حضرت علیؑ فرمود:
۲۰۵۴	حکمت ۱۸۱	حضرت علیؑ فرمود:

۲۰۵۵	حکمت ۱۸۲	حضرت علی (ع) فرمود:
۲۰۵۶	حکمت ۱۸۳	حضرت علی (ع) فرمود:
۲۰۵۷	حکمت ۱۸۴	حضرت علی (ع) فرمود:
۲۰۵۹	حکمت ۱۸۵	حضرت علی (ع) فرمود:
۲۰۶۱	حکمت ۱۸۶	حضرت علی (ع) فرمود:
۲۰۶۲	حکمت ۱۸۷	حضرت علی (ع) فرمود:
۲۰۶۳	حکمت ۱۸۸	حضرت علی (ع) فرمود:
۲۰۶۴	حکمت ۱۸۹	حضرت علی (ع) فرمود:
۲۰۶۶	حکمت ۱۹۰	حضرت علی (ع) فرمود:
۲۰۶۹	حکمت ۱۹۱	حضرت علی (ع) فرمود:
۲۰۷۰	حکمت ۱۹۲	حضرت علی (ع) فرمود:
۲۰۷۲	حکمت ۱۹۳	حضرت علی (ع) فرمود:
۲۰۷۳	حکمت ۱۹۴	حضرت علی (ع) فرمود:
۲۰۷۴	حکمت ۱۹۵	حضرت علی (ع) فرمود:

حکمت ۱۹۶

۲۰۷۵ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۱۹۷

۲۰۷۶ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۱۹۸

۲۰۷۷ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۱۹۹

۲۰۷۹ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۲۰۰

۲۰۸۱ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۲۰۱

۲۰۸۳ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۲۰۲

۲۰۸۴ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۲۰۳

۲۰۸۶ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۲۰۴

۲۰۸۷ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۲۰۵

۲۰۸۸ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۲۰۶

۲۰۸۹ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۲۰۷

۲۰۹۰ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۲۰۸

۲۰۹۱ حضرت علیؑ فرمود:

حکمت ۲۰۹

۲۰۹۲ حضرت علیؑ فرمود: